

Methodology for Research of State Mechanisms for Protecting National Values in the Field of Science "Public Administration"

UDC: 328.34

DOI: <https://doi.org/10.15421/152327>

Larin Stanislav

Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0001-8544-7714>, stanislav.larin@outlook.com

State Institution of Higher Education "University of Education Management" of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

Abstract

The purpose of the article is to determine the research methodology of state mechanisms for the protection of national values in the field of "Public Administration" science, which are considered through the analysis of principles, methods, and innovative scientific approaches to the study of effective public governance.

The methodological basis of the study is the theoretical justification of the features of state mechanisms for protecting national values from the standpoint of systemic, analytical, historical, axiological approaches; systems of interrelated and complementary general scientific and special research methods, in particular comparative, situational, systemic and structural-functional analysis.

To achieve the goals and objectives of the study, the author presents the results of the analysis and systematization of scientific works of domestic scientists on the protection of national values, outlines methodological approaches to the study of state mechanisms for protecting the national values of the individual, the values of society and the values of the state. The structure of the dissertation work is outlined, annotations to each of the sections are built on the empirical basis of the results of a survey of students in 2022-2023 during the full-scale aggressive invasion of Russia in Ukraine to determine the basic values of Ukrainian society (the research base was Kiev National University, Black Sea National Peter Mogila University and State Educational Institution "University of Educational Management" (APNU).

To conduct a survey, the author of the article presented a questionnaire regarding Ukrainians' definition of basic national values, such as conciliarity, social justice, patriotism, tolerance, spirituality, hospitality, respect for family, "cordocentrism" and a number of others that form the basis of our Ukrainian mentality. Russian armed aggression against Ukraine is viewed by the public as a war of values. The author's substantiation of the methodology for studying state mechanisms for the protection of national values in Ukraine is carried out for the long-term government of the future on the issue of strengthening sovereignty and preserving the territorial integrity of Ukraine.

Keywords: state mechanisms, sovereignty, integrity, conciliarity, social justice, patriotism, tolerance, spirituality

Методологія дослідження державних механізмів захисту національних цінностей у сфері науки «Державне управління»

Ларін Станіслав

Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)

Анотація

Метою статті є визначення методології дослідження державних механізмів захисту національних цінностей у сфері науки «Державне управління», що розглядаються шляхом аналізу принципів, методів, інноваційних наукових підходів щодо вивчення ефективного публічного врядування.

Методологічною основою дослідження є теоретичне обґрунтування особливостей державних механізмів захисту національних цінностей з позицій системного, аналітичного, історичного, аксіологічного підходів; системи взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема, порівняльного, ситуативного, системного та структурно-функціонального аналізу.

Для досягнення мети і завдань дослідження автором представлено результати аналізу та систематизації наукових праць вітчизняних учених з питання захисту національних цінностей, окреслено методологічні підходи до дослідження державних механізмів захисту національних цінностей особистості, цінності суспільства та цінності держави. Окреслено структуру дисертаційної роботи, анотації до кожного з розділів, які будується на емпіричній базі результатів проведеного опитування студентів у 2022-2023 роках під час повномасштабного загарбницького вторгнення росії в Україну щодо визначення базових цінностей українського суспільства (базою дослідження були – Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Чорноморський національний університет імені Петра Могили та ДЗВО «Університет менеджменту освіти» АПНУ).

Для проведення опитування автором статті представлено анкету щодо для визначення українцями базових національних цінностей, якими є соборність, соціальна справедливість, патріотизм, терпимість, духовність, гостинність, повага до родини, "кордоцентризм" та низка інших, що складають основу нашої української ментальності. Російська зброяна агресія проти України розглядається українською громадськістю як війна цінностей. Авторське обґрунтування методології дослідження державних механізмів захистом національних цінностей в Україні здійснено задля перспективного урядування майбутнього з питання зміцнення суверенітету, збереження територіальної цілісності України.

Ключові слова: державні механізми, суверенітет, цілісність, соборність, соціальна справедливість, патріотизм, терпимість, духовність

Стаття надійшла / Article arrived: 02.08.2023

Схвалено до друку / Accepted: 08.08.2023

Вступ.

Методологічний аналіз дослідження державних механізмів захисту національних цінностей, основних тенденцій розвитку методологічних підходів на основі сучасних теоретичних положень науки «Державне управління» дозволяє значною мірою просунути у напрямі їх вдосконалення.

Враховуючи сучасну роль держави у реалізації державних механізмів виникла потреба підвищення ефективності використання наявних можливостей держави щодо захисту національних цінностей, належного обґрунтування методології дослідження проблемних питань з метою обґрунтування напрямів їх вдосконалення, що визначається нами як предмет дослідження (Ларін, 2022, 2022а; Ситник, & Ларін, 2019; Ситник, 2004).

Необхідність аналізу широкого кола проблематики на всіх рівнях (індивідуальному, суспільному, національному, державному, міжнародному) свідчить про доцільність використання людиноцентричного, суспільноцентричного, націоцентричного та державоцентричного підходів з урахуванням усієї низки сучасних процесів щодо методології дослідження державних механізмів захисту національних цінностей в Україні, серед яких: зростання ролі ціннісних факторів, посилення взаємопов'язаності структур захисту національних цінностей; формування нових параметрів і характеристик суб'єктів державного управління захистом та поява сучасних інтегрованих методів, принципів державного управління забезпечення захисту національних цінностей на різних рівнях публічного управління в умовах глобалізаційних вимірів (Боришевський, 1998; Ларін, 2016; Ситник, 2004). Тому загальною методологічною основою є теоретико-методологічне обґрунтування особливостей державних механізмів захисту національних цінностей у сфері науки «Державне управління» з позицій системного, аналітичного, історичного, діалектичного, аксіологічного підходів; порівняльного та структурно-функціонального аналізів; соціально-філософські положення про природу цінностей, загроз та безпеки в суспільстві в умовах глобалізаційних вимірів (Ларін, 2022а, 2016; Петровський, 2015; Ситник, 2004; Ваєв, 2001).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Концептуальні засади державного управління в різних аспектах ціннісної проблематики досліджували Л. Антонова, В. Бакуменко, І. Грицяк, Д. Дзвінчук, В. Козаков, С. Онищук, Б. Парохонський, О. Радченко, М. Розумний, А.

Ручка, Л. Чупрій та інші. Проблеми вдосконалення державного управління у сфері національної безпеки відображені у працях таких вітчизняних науковців, як В. Абрамов, В. Горбулін, А. Качинський, В. Ліпкан, Р. Марутян, М. Орел, Г. Ситник, С. Сьомін, М. Шевченко та інші.

Сутнісно-змістові аспекти управління сучасними політичними процесами, формування національної самосвідомості, духовно-ціннісного розвитку українського суспільства розглядалися в працях В. Андрушенка, В. Карлової, Е. Лібанової, П. Петровського, О. Пухкала, П. Ситніка, В. Скуратівського, В. Тертички, В. Трошинського та ін.

Взаємозв'язку національних інтересів, національних цінностей і національних цілей присвятили наукові праці вчені О. Бодрук, А. Возженіков, В. Вагапов, В. Грубов, О. Гончаренко, С. Здіорук, О. Пошедін та ін.

Розробка зазначених проблем також має місце у працях зарубіжних учених – А. Сміт (A. Smith), П. Шмідт (P. Schmidt), В. Магун (V. Magun), Р. Лотце (R. Lotze), Н. Чавчавадзе (N. Chavchavadze), Ю. Хабермас (J. Habermas), С. Хантингтон (S. Huntington) та інших.

Однак методологія дослідження державних механізмів захистом національних цінностей в Україні є малодослідженою темою у сфері науки «Державне управління».

Для досягнення мети і завдань дослідження був використаний комплекс загальнонаукових і специфічних методів, принципів та підходів, властивих механізмам державного управління у сфері науки «Державне управління», а також суміжних з нею галузей. Загальну методико-технологічну схему дослідження подано на рис. 1 (Ларін, 2022а; Ситник, 2004). Вони спрямовані на гармонізацію моральних, гуманітарних, соціальних, економічних, політичних, правових взаємовідносин у певній спільноті.

Робота спирається на вивченні та узагальненні наукових розвідок з досліджуваної проблеми у сфері державного управління, як українських, так і зарубіжних дослідників, нормативної бази, узагальнення загального практичного досвіду відповідних державних органів влади тощо.

Метою статті є визначення методології дослідження державних механізмів захисту національних цінностей у сфері науки «Державне управління», що розглядаються шляхом аналізу принципів, методів, інноваційних наукових підходів щодо вивчення ефективного публічного врядування.

Результати дослідження.

Теоретико-методологічними засадами є система взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих загальнонаукових і

спеціальних методів дослідження, зокрема, метод системного аналізу; історичний, порівняльний і структурно-функціональний аналіз; ситуативний метод та методи аналізу і синтезу; базові теоретичні положення і моделі управління, систематизація нормативно-правових актів і літератури за темою дослідження; узагальнення анкетування; виявлення, добір, класифікація та узагальнення фактів, спрямованих на отримання об'єктивних та достовірних результатів, а саме:

- метод системного аналізу сприятиме дослідженню державних механізмів забезпечення захисту національних цінностей в Україні як цілісної системи, розгляду її елементів у взаємодії та взаємозв'язку, систематизації емпіричної інформації, аналізу наявного стану державного управління забезпечення захисту національних цінностей України, визначенню шляхів вдосконалення (Гонюкова, Ларіна, & Ларін, 2022; Петровський, 2015);

- історичний метод – для розкриття теоретико-історичних передумов державних механізмів забезпечення захисту національних цінностей в Україні як визначальної складової публічного управління в Україні, простеження динаміки розвитку ціннісних концепцій у державотворчому процесі України, відтворення історичної хронології та розкриття еволюції умов захисту національних цінностей у державотворенні України (Ларін, 2022; Про національну безпеку, 2018; Про рішення Ради, 2020);

- порівняльний та структурно-функціональний методи – для виявлення особливостей інституціоналізації суб'єктів державних механізмів забезпечення захисту національних цінностей в Україні та розкриття змісту їх функцій; вивчення та узагальнення досвіду європейських країн з проблеми державного управління захисту національних цінностей для подальшої адаптації його в Україні (Гонюкова, Ларіна, & Ларін, 2022; Про рішення Ради, 2021; Ситник, & Ларін, 2019);

- аналіз фактологічної та емпіричної інформації органів державного управління, результатів соціологічних досліджень, одержаних в результаті анкетування – для врахування тенденцій змін державно-суспільних відносин щодо захисту національних цінностей, підтвердження авторських теоретичних побудов щодо сучасного стану реалізації державних механізмів забезпечення захисту національних цінностей в Україні, порівняння показників суспільної думки й експертних оцінок провідних аналітичних центрів та науково-дослідницьких організацій, студентів та молоді в різних регіонах України стосовно стану досліджуваної

проблеми в Україні, визначення актуальних напрямів вдосконалення державних механізмів забезпечення захисту національних цінностей в Україні (Вишневський, 2010; Ларін, 2022; Про рішення Ради, 2020; Ваєв, 2001);

Основними джерелами дослідження є наукові розробки вітчизняних і зарубіжних учених в області державного управління та національної безпеки; нормативно-правові акти органів державного управління; сучасні концепції розвитку відносин, взаємозв'язку, взаємодії органів державного управління та інститутів громадянського суспільства у сфері науки державного управління, якими передбачено захист національних цінностей (передусім в контексті вибору концептуальних підходів) та багатофакторності взаємозв'язку держави, суспільства і людини, середовища їх функціонування (розвитку) (Боришевський, 1998; Вишневський, 2010; Ларін, 2022; Про рішення Ради, 2020; Ситник, 2004; Ваєв, 2001).

Доктринальні засади дослідження державних механізмів захисту національних цінностей в Україні

Важливою складовою є: концептуальні підходи до вивчення категорії “цінність” у світовій науковій думці та концептуальні ідеї вітчизняних і зарубіжних науковців щодо аксеологічних підходів у теорії державного управління; характерні особливості наукового дискурсу щодо визначення сутності категорії «державні механізми захисту національних цінностей» та проблемні питання державно-управлінського забезпечення захисту національних цінностей як визначальної складової безпеки суспільства; періодизація становлення системи національних цінностей в Україні та систематизацію державних механізмів їх захисту.

Теоретико-методологічний інструментарій до вивчення онтологічного змісту державних механізмів захисту національних цінностей.

Необхідно проаналізувати методологію дослідження державних механізмів захисту національних цінностей у сфері науки «Державне управління» та комплекс наукових підходів та методів дослідження проблеми; особливості застосування структурно-функціонального підходу та системи принципів у дослідженні державних механізмів захисту національних цінностей.

Сучасний стан реалізації державних механізмів захисту національних цінностей в Україні, має розкривати проблеми та суперечливості організаційно-правового забезпечення державних механізмів захисту національних цінностей в Україні, форми,

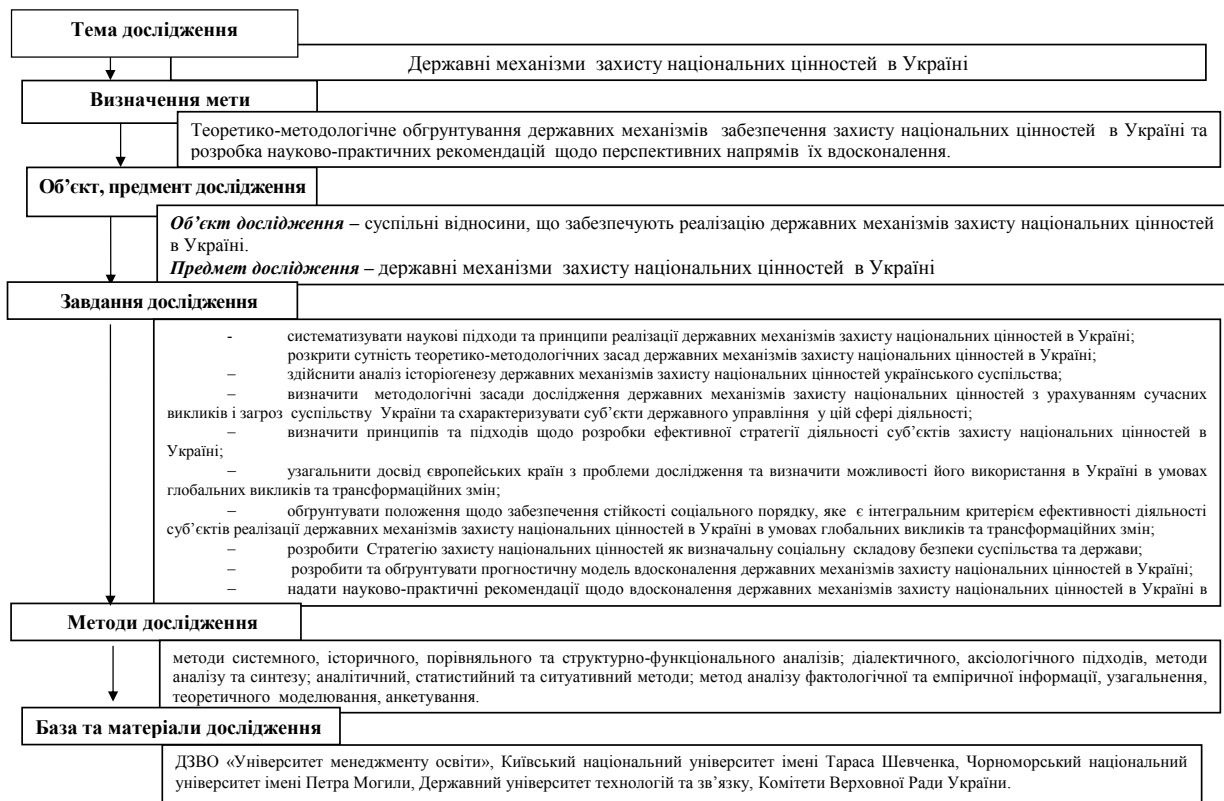

Рис. 1. Схема методології дослідження державних механізмів захисту національних цінностей в Україні (авторська розробка)

методи, тенденції та способи реалізації державних механізмів захисту національних цінностей в Україні, суб'єкти формування та реалізації їх у сфері державного управління в Україні; соціогуманітарний та інформаційний вимір реалізації державних механізмів захисту національних цінностей в Україні в контексті глобальних викликів та загроз.

Українські науковці, які здійснюють теоретико-методологічну розробку національних цінностей, не можуть не відчувати на собі суперечливих результатів наукових досліджень з аксеологічної проблематики. Внаслідок цього, розробка положень, стратегії захисту національних цінностей в Україні є не тільки важливою теоретико-методологічною проблемою теорії державного управління, вона значною мірою зумовила використання методів дослідження інших суспільно-гуманітарних та наукових галузей знань (Ларін, 2022, 2015; Директор НІСД, 2018; Петровський, 2015). Насамперед йдеться про філософські, історичні, політичні, юридичні науки. Доцільно зазначити, що велику роль у дослідженні відіграв аналіз філософських концепцій з аксеологічної проблематики, вивчення нормативно-правових джерел (Ларін, 2022а, 2016, 2015). Право є основним регулятором найважливіших

соціальних відносин, що зумовлює його виключну роль для управлінської діяльності у всіх сферах її реалізації.

Теорія державного управління тісно пов'язана з правовими науками, водночас, вона не підміняє функції теорії держави і права чи інших юридичних наук, але користується їх здобутками (те, що стосується аспектів законодавчої техніки, складу юридичної норми, тлумачення та реалізації норм на практиці тощо). Необхідно зауважити, що в нашій роботі юридичним джерелам також було приділено увагу, оскільки в сучасній українській правовій системі можна знайти широкий спектр норм права, які регулюють діяльність органів влади та громадськості у контексті реалізації державних механізмів захисту національних цінностей. До них належать положення Конституції України, профільний Закон України «Про основи національної безпеки України» (Петровський, 2015), Укази Президента України «Про Стратегію національної безпеки України» (Про національну безпеку, 2018) тощо.

Міжнародний досвід формування та реалізації державних механізмів захисту національних цінностей в умовах глобалізації.

Маємо відзначити необхідність вивчення зарубіжного досвіду державного управління

у сфері захисту національних цінностей у контексті глобалізаційних викликів та загроз (наприклад Німеччини, Франції, Великої Британії та Сполучених Штатів Америки), дослідженню сучасного стану взаємовідносин державної влади та суспільства у цій сфері діяльності та їх адаптації в Україні. Це може бути досягнуто шляхом опису ситуаційних прикладів різних європейських країн та США з даної проблеми, виокремленню спільних ознак та відмінностей між ними у прийнятті державно-управлінських рішень (Ситник, 2004).

Для визначення напрямів вдосконалення державного управління захистом національних цінностей у сфері національної безпеки України необхідно використати метод порівняльного аналізу. У результаті його застосування виявляються певні особливості державної політики країн-членів ЄС (зокрема, Німеччині, Франції та Великій Британії) у сфері захисту національних цінностей у контексті збереження національної безпеки; передовий досвід іноземних держав, який можливо імплементувати

для вирішення управлінських проблем в Україні. Водночас, важливо враховувати розвиток процесів удосконалення державних механізмів захисту національних цінностей у зарубіжному досвіді, що передбачає залучення історичного методу дослідження, аналіз фактологічної та емпіричної інформації вітчизняних органів державного управління, результатів соціологічних досліджень провідних наукових установ, анкетування державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, молоді та студентства.

Завдяки цьому отримуємо можливість дослідити найважливіші заходи цієї спільної діяльності з метою виявлення закономірностей та суперечностей державних механізмів захисту національних цінностей як визначальної складової соціальної безпеки суспільства України. Отримані результати становлять основу бажаних змін та вдосконалення державних механізмів захисту

національних цінностей в Україні. Таким же чином, розуміння особливостей державних механізмів захисту національних цінностей в інших країнах неможливе без вивчення їх історії, норм права. Для визначення ряду понять, а також положень, що стосуються цієї проблеми у європейських країнах та США, потрібно використовувати порівняльно-правовий та порівняльно-історичний методи (Гонюкова, Ларіна, & Ларін, 2022; Ларін, 2022а; Лебідь, 2000; Петровський, 2015).

Перспективи підвищення ефективності реалізації державних механізмів захисту національних цінностей в Україні.

Маємо акцентувати увагу на: міжсуб’єктній взаємодії органів влади та громадянського суспільства в процесі реалізації державних механізмів захисту національних цінностей в Україні; стратегічних пріоритетах їх реалізації в умовах воєнного стану та повоєнний період; трансформації сучасної парадигми державного управління процесом захисту національних цінностей в Україні.

Таблиця 1

Аналіз визначення наукової категорії “цінність” вітчизняними вченими (авторська розробка)

<i>ІПБ представника наукового підходу</i>	<i>Визначення наукової категорії “цінність”</i>
І. Вишенський	Цінність – відречення від земних благ. Але і сам філософ вів аскетичний спосіб життя
Г. Сковорода, Д. Туптало, С. Яворський, П. Сохацький К. Транквіліон-Старовецький, В. Золотницький,	Цінність – суспільний ідеал з внутрішнім світом, з духовним життям особистості, самопізнанням людини, “сродною працею” та набагато меншого значення надавали досягненням науки як засобу для досягнення щастя людини; засудження багатства, жаги до матеріальних благ, одночасно підносячи духовне в людині
М. Бердяєв, В. Лосський, В. Соловійов, П. Юркевич	Морально-духовні цінності мають божественне походження
П. Сорокін	Цінність – головна спонукальна сила у розвитку суспільства і фундамент будь-якої культури.
Т. Шевченко, П. Куліш, Леся Українка, І. Франко М. Драгоманов, С. Гребінка І. Котляревський П. Гулак-Артемівський І. Нечуй-Левицький П. Грабовський М. Грушевський	Ціннісні аспекти виокремлювалися у літературних творах; розглядався взаємозв’язок між національним питанням і соціокультурним, вплив на них з боку держави
В. Зеньковський	Найвищою цінністю є Абсолют, який є причиною всього такою мірою, як свобода вибору людини, що виходить з нього
Г. Флоровський	Найвищими цінностями вважав свято-батьківські традиції Київської Русі.
Л. Шестов	Звертаючись до цінності істини як універсального атрибуту знання, стверджував, що це і є та брехня, яка загороджує шлях до істини живого субстанційного одкровення
О. Кульчицький	Життя людини – постійний процес оцінювання, невіддільного від пізнання вартостей, яке він трактував як те, що надається людині для задоволення її потреб
В. Василенко	Цінність – це, “послуга”, яку робить те чи інше явище людям у житті
О. Дробницький	Сутність наукової категорії “цінність” – поєднання “феноменів двох різних родів”: ціннісних характеристик предмета, що протистоїть людині та ціннісних уявлень, що складаються у свідомості людини.

Для дослідження досвіду вітчизняних органів державної влади та місцевого самоврядування з питань захисту національних цінностей в Україні слід застосовувати метод аналізу та синтезу державних програм з інформаційної безпеки та гуманітарної політики на національному та місцевому рівнях; метод узагальнення – для вивчення актуальних питань під час участі у тематичних заходах – круглих столах, конференціях та науково-практичних семінарах, метод анкетування – для вивчення думки державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та громадських діячів (див. табл. 1).

Нами розроблено анкету експертного опитування “Зміст і структура сучасної

системи національних цінностей українського народу та оцінка державної політики України щодо вдосконалення механізмів їх”, яка була апробована для студентів ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Київського національного університету імені Тараса Шевченка (спеціальність – Публічне управління та адміністрування, магістерська програма), Чорноморського національного університету імені Петра Могили (спеціальність – Публічне управління та адміністрування, магістерська програма), Державного університету технологій та зв'язку (спеціальність – Публічне управління та адміністрування, магістерська програма), працівників Комітетів Верховної Ради України (таблиця 2).

Таблиця 2.

АНКЕТА
експертного опитування “Зміст і структура сучасної системи національних цінностей українського народу та оцінка державної політики України щодо вдосконалення механізмів їх” (авторська розробка)

Шановні колеги! Просимо Вас дати відповіді (згідно інструкцій, що містяться у запитанні). Анкета є анонімною – вказувати своє прізвище чи підписувати її – не треба. Ваші відповіді мають наукову цінність лише в загальній сукупності.				
1. У першому стовпчику наведено перелік ментальних цінностей які характеризують сучасний рівень розвитку людської цивілізації, складений автором за результатами аналізу наукової літератури (їх можна доповнювати власноруч в останніх строках таблиці). Далі цінною є Ваша особиста думка: В другому стовпчику просимо Вас позначити (“+”) – які з наведених цінностей є характерними для сучасної людської цивілізації в цілому (кількість варіантів не обмежена). В третьому стовпчику просимо Вас позначити (“+”) – які з наведених цінностей є характерними саме для сучасної Європи (кількість варіантів не обмежена). В четвертому стовпчику просимо Вас позначити (“+”) – які з наведених цінностей можуть характеризувати цінності кожної окремої нації, як специфічного феномену (кількість варіантів - не більше 5). В останньому стовпчику оцініть (за шкалою від “0 - не має ніякого значення” до “10 – має вирішальне значення”) значення цих цінностей для Вас особисто:				
<i>Цінність</i>	<i>Світова</i>	<i>Європейська</i>	<i>Національна</i>	<i>Власна</i>
мир				
безпека				
добробут				
права людини				
людське життя				
людська гідність				
демократія				
законність				
справедливість				
діти				
родина				
свобода				
рівноправність				
толерантність				
державність				
творчість				
мова				
історія				
релігія				
культура				
традиції				
мораль				
здоров'я				
генофонд				
наука				
природне довкілля				
природні ресурси				
Інше (допишіть)				
2. Оцініть (за шкалою від “0 – найгірше” до “10 – найкраще”) сучасний стан державної політики захисту, збереження та примноження національних цінностей України за напрямками:				
<i>Напрямок</i>	<i>Оцінка</i>	<i>Напрямок</i>	<i>Оцінка</i>	
Українська мова		Художні твори		
Мова етнічних меншин, що проживають в Україні		Національне мистецтво українців		
Українська література		Архітектура		
Природне довкілля		Здоров'я населення		
Національні традиції етнічних меншин, що проживають в Україні		Національні традиції українців		
Зв'язки з українською діаспорою		Українська наука		
Природні ресурси		Генофонд українців		
Державність		Безпека		
Національне мистецтво етнічних меншин, що проживають в Україні		Історична спадщина України		
Спорт		Освіта		
Інформаційний простір		Релігія		
Інше		Інше		

3. Об'єктивні дані респондентів (важливо для узагальнення і аналізу результатів):
стать _____; вік (років) _____; освіта (рівень) _____; фах (за освітою) _____
Щиро дякуємо за плідну співпрацю!

Таким чином, роботу над дослідженням можна поділити на п'ять етапів, що представлені в структурно-логічній схемі (рис 2).

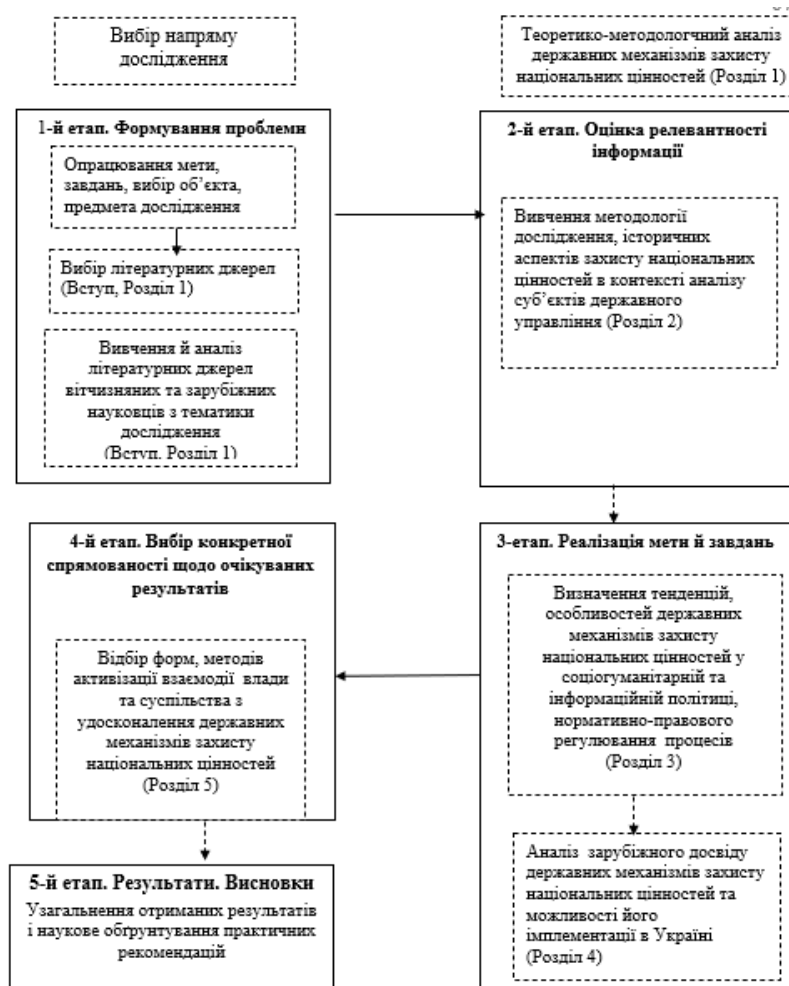

Рис. 2 Структурно-логічна схема етапів дослідження (авторська розробка)

Висновки.

У статті здійснений методологічний аналіз дослідження державних механізмів захисту національних цінностей в Україні, який представлено загальними методико-технологічною та структурно-логічною схемами.

Результати анкетування покликані сприяти розробці рекомендацій для вдосконалення державних механізмів захисту національних цінностей в Україні, що дасть змогу підвищити ефективність державної політики та активність громадськості у цій сфері діяльності. Анкета, яка складається з 20 питань та розрахована на студентів закладів вищої освіти, працівників органів влади, місцевого самоврядування, дослідницьких установ, міжнародних організацій, або інших подібних закладів на національному, обласному та районному

рівнях, містила відкриті питання, надавала можливість обрати одну з готових відповідей або оцінити певні визначення за заданою шкалою. Структура та спрямованість питань мали на меті розкрити різні аспекти сучасної взаємодії між органами влади та громадськістю у захисті національних цінностей. Отримані відповіді дали можливість оцінити реальну ситуацію у сфері взаємодії органів влади з громадськістю щодо захисту національних цінностей та думки різних сторін щодо реалістичності їх вдосконалення.

Розроблені рекомендації стосуються органів влади, громадськості, сприяють дотриманню сторонами узгодженої структурної схеми, пріоритетів та формату співпраці.

Напрями подальших досліджень будуть спрямовані на вивчення сучасного стану реалізації державних механізмів захисту

національних цінностей в Україні, особливостей підходу та системи принципів (Про національну застосування структурно-функціонального безпеку, 2018).

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Боришевський, М. Й. (1998). Національні цінності у структурі громадянської свідомості та самосвідомості особистості. Ціннісні орієнтації у громадянському становленні особистості: наук.-метод. зб. (с. 11-14). Дрогобич: Відродження.
- Вишневецький, О. (2010). Український виховний ідеал і національний характер (витоки, деформації, і сучасні виклики). (Навчальний посібник). Дрогобич: Видавець Святослав Сурма.
- Гонюкова, Л., Ларіна, Н., Ларін, С. (2022). Публічне управління захистом національних цінностей в умовах воєнних дій в Україні: теоретико-методологічний підхід. Публічне управління та регіональний розвиток, 16, 356-382. Відновлено з <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/301>. DOI: <https://doi.org/10.34132/pard2022.16.04>
- Директор НІСД Ростислав Павленко провів публічну лекцію для журналістів у дискусійному медіа-майданчику "Наш Формат". Національний інститут стратегічних досліджень. (2018, Листопад 13). Відновлено з <http://www.niss.gov.ua/articles/3183/>
- Ларін, С. (2022). Публічне управління захистом національних цінностей в зарубіжних країнах в умовах повномасштабної російсько-української війни. Публічне управління та регіональний розвиток, 17, 957-983. DOI: 10.34132/pard2022.17.13
- Ларін, С. В. (2015). Теоретичні аспекти дослідження категорії "національна цінність" як складової системи забезпечення національної безпеки. Актуальні проблеми державного управління, 4(64), 26-31.
- Ларін, С. В. (2016). Концептуальні підходи дослідження формування та захисту національних цінностей у сфері національної безпеки України. Державне будівництво, 1. Відновлено з <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2016-1/doc/1/09.pdf>
- Ларін, С. В. (2022). Публічне управління захистом національних цінностей в Україні: виклики та загрози в умовах війни. Аспекти публічного управління, 10(3), 20-28. DOI: <https://doi.org/10.15421/152211>
- Лебідь, І. В. (2000). Національні цінності і сучасна філософія освіти. Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи: методологічний семінар, 22 листоп. 2000 р., м. Київ. Зб. наук. пр., 3, 184-188.
- Петровський, П. М. (2015). Методологія наукового дослідження в галузі державного управління. (Навчальний посібник). Львів: ЛРІДУ НАДУ.
- Про національну безпеку України. № 2469-VIII. (2018, Червень 21). Закон України. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
- Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». № 392/2020. (2020, Вересень 14). Указ Президента України. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
- Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про старатегію воєнної безпеки України». №121/2021. (2021, Травень 25). Указ Преидента. Відновлено з <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>
- Ситник, Г. (2004). Національні цінності як основа прогресивного розвитку особистості, суспільства і держави. Вісник НАДУ, 2, 369-374.
- Ситник, Г. П., & Ларін, С. В. (2019). Проблемні питання формування та захисту національних цінностей України: теоретичний аспект. Право та державне управління, 3(28), 21-27.
- Baev, P. (2001). The Russian Armed Forces: Failed Reform Attempts and Creeping Regionalization. The Journal of Communist Studies and Transition Politics, 17(1), 23-43.

REFERENCES

- About the national security of Ukraine. No. 2469-VIII. (2018, June 21). Law of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
- Baev, P. (2001). The Russian Armed Forces: Failed Reform Attempts and Creeping Regionalization. The Journal of Communist Studies and Transition Politics, 17(1), 23-43.
- Boryshevsky, M. Y. (1998). National values in the structure of civic consciousness and self-awareness of the individual. Value orientations in the civic development of an individual: science and method. coll. (pp. 11-14). Drohobych: Revival.
- Director of NISD, Rostyslav Pavlenko, held a public lecture for journalists at the "Nash Format" media discussion platform. National Institute of Strategic Studies. (2018, November 13). Retrieved from <http://www.niss.gov.ua/articles/3183/>
- Honyukova, L., Larina, N., Larin, S. (2022). Public management of the protection of national values in the conditions of military operations in Ukraine: a theoretical and methodological approach. Public administration and regional development, 16, 356-382. Retrieved from <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/301>. DOI: <https://doi.org/10.34132/pard2022.16.04>
- Larin, S. (2022). Public management of the protection of national values in foreign countries in the conditions of a full-scale Russian-Ukrainian war. Public administration and regional development, 17, 957-983. DOI: 10.34132/pard2022.17.13
- Larin, S. V. (2015). Theoretical aspects of the study of the category "national value" as a component of the national security system. Actual problems of public administration, 4(64), 26-31.

- Larin, S. V. (2016). Conceptual research approaches to the formation and protection of national values in the sphere of national security of Ukraine. *State construction*, 1. Retrieved from <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2016-1/doc/1/09.pdf>
- Larin, S. V. (2022). Public management of the protection of national values in Ukraine: challenges and threats in conditions of war. *Aspects of public administration*, 10(3), 20-28. DOI: <https://doi.org/10.15421/152211>
- Lebyd, I. V. (2000). National values and modern philosophy of education. *Philosophy of education of the 21st century: problems and prospects: methodological seminar*, November 22. 2000, Kyiv. *Coll. of science pr.*, 3, 184-188.
- On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated September 14, 2020 "On the National Security Strategy of Ukraine". No. 392/2020. (2020, September 14). Decree of the President of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
- On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated March 25, 2021 "On the military security strategy of Ukraine". No. 121/2021. (2021, May 25). Decree of the President. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>
- Petrovsky, P. M. (2015). *Methodology of scientific research in the field of public administration. (Tutorial)*. Lviv: LRIDU NADU.
- Sytnyk, G. (2004). National values as the basis of progressive development of the individual, society and the state. *Bulletin of the National Academy of Sciences*, 2, 369-374.
- Sytnyk, G. P., & Larin, S. V. (2019). Problematic issues of formation and protection of national values of Ukraine: theoretical aspect. *Law and Public Administration*, 3(28), 21-27.
- Vishnevskiy, O. (2010). *Ukrainian educational ideal and national character (origins, deformations, and modern challenges)*. (Tutorial). Drohobych: Publisher Svyatoslav Surma.